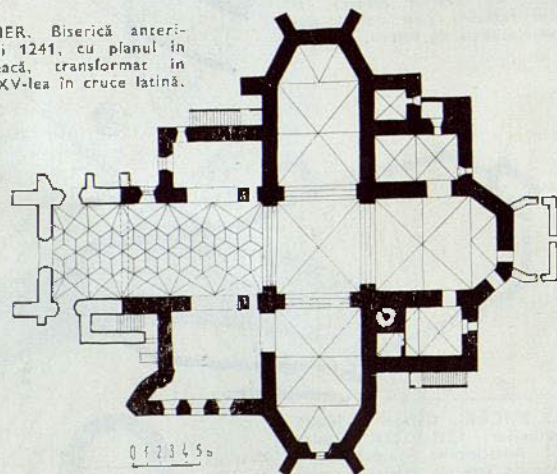
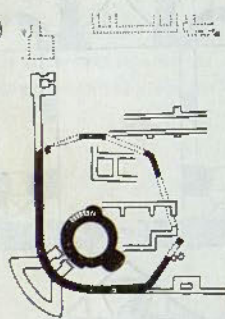

7. CETATEA GRĂDEȚULUI, 1230-1241, clădită probabil în perioada ascendenței maghiar asupra sud-vestului Olteniei.
8. DROBETA, 1230-1241, fortificație medievală, ridicată în incinta castrului roman.

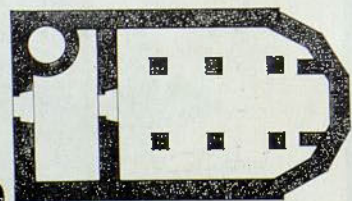
9. PREJMER. Biserica anterioară anului 1241, cu planul în cruce greacă, transformat în anul al XV-lea în cruce latină.

9. CETATEA SEVERINULUI 1230-1241. Incinta interioară înzestrată cu turnuri de plan rectangular, construită probabil în perioada întemeierii Banatului de Severin, a fost dublată în cursul secolului al XV-lea de o a doua incintă.

10. OCNA SIBIULUI. Bazilica, anterioară anului 1241. Posedă o caracteristică comună cu toate celelalte bazilici săsești ridicate în prima jumătate a secolului al XIII-lea și anume prezența unei travee boltite (corul) între absidă și nava principală și o trăsătură particulară: turnul clopotniței ridicat deasupra corului.
11. CÎMPULUNG. Biserica romanică din prima jumătate a secolului al XIII-lea (?). După părerea prof. V. Văcășanu, cu prilejul întocmirii relevului fundațiilor, în 1925, s-ar fi suprapus în desen bazilica romanică inițială, cu trei nave, peste faza de transformare a acesteia în biserică ortodoxă, celei din urmă datorându-i-se pronaosul și terminția absidală care îmbrățișează cele trei nave.

După 1225, în urma plecării cavalerilor teutoni, este ridicată pe virful Tîmpa cetatea Brașovia, un castru regal destinat apărării frontierei. Cetatea cuprindea în interiorul incintei, încăperi de locuit și o capelă. Ea a fost dezafectată de brașoveni. În baza dreptului ce li se acordase în anul 1455.

1227. Cu prilejul constituirii episcopiei catolice a cumanilor este menționată localitatea de reședință *Civitas Milcoviae*, care a precedat Odobeștilor, fiind distrusă de tătari în 1241.

1228. Reghinul este menționat documentar.

1240, martie, 21. Un document din vremea regelui Bela al IV-lea atestă existența bisericii din Prejmer care, împreună cu alte biserici, este donată călugărilor cistercieni. Tipul central al monumentului se poate explica printr-o înfrîurire orientală adusă de cavalerii teutoni sau ajunsă prin intermediul arhitecturii romane. Repararea bisericii după distrugerea ei de către tătari va prileji apariția unor elemente caracteristice arhitecturii cistercienilor, comune cu arhitectura abatei de la Cirta.

1230-1241. În perioada situată între întemeierea Banatului de Severin, la frontiera cu țaratul bulgar, și năvălirea tătarilor, se execută în preajma orașului Drobeta-Turnu Severin cetatea Grădețului, la 25 km nord-est de orașul actual și o fortificație care se suprapune peste colțul de sud-vest al castrului Drobeta. Amândouă sînt constituite dintr-un turn circular, cuprins într-o incintă polygonală neregulată.

Probabil, din aceeași perioadă datează incinta interioară, înălțată cu turnuri de plan rectangular, a cetății Severinului.

Înainte de 1241. Fără ca datarea unor monumente să iasă din cadrul secolului al XIII-lea, apariția lor este anterioară anului 1241, prin faptul că au suferit deteriorări cu prilejul năvălirii tătarilor. Datarea altor monumente, înainte de anul 1241, se face în baza unor analogii stilistice cu cele precedente.

Sînt considerate contemporane, în temeiul similitudinii unor reliefuli, bisericile din Ocna Sibiului și Vurpăr. Cea dintîi este o bazilică cu trei nave și turn-clopotniță ridicat deasupra corului, cea de-a doua face parte din grupul « bazilicilor scurte » iar în locul absidiilor corespunzătoare navelor laterale are simple nișe scobite în grosimea zidurilor. Aceste bazilici, la care se mai adaugă bisericile din Gușterița și Turnișor, au absida despărțită de navă printr-un cor rectangular, boltit.

Arhitectura de cult ortodox, aparținînd populației românești, este reprezentată de bisericile din Ostrovul Mare și Nucșoara, situate în Hațeg, zonă cu o anumită autonomie, biserici a căror datare exactă rămîne o problemă. Deși considerabil refăcute, arhitectura lor păstrează o trăsătură inițială: legarea absidei de navă unică pe toată lărgimea, fără nici o retragere.

Este posibil să dateze din perioada anterioară năvălirii mongole și biserica romanică de la Cîmpulung-Muscel, datorată expansiunii maghiare și la sud de Carpați sau, mai precis, coloniștilor sași, ale cărei fundații s-au găsit sub biserica mănăstirii Negru-Vodă. Zidurile acestei biserici ar conține înglobate, după N. Ghika-Budești, profile romane aparținînd, probabil, clădirii care i-a premers.

BIBLIOGRAFIE

1. Gheorghe Anghel, Cetăți medievale în Transilvania, București, 1972
2. Gheorghe Anghel și Ion Berciu, Cetăți medievale din sud-estul Transilvaniei, București, 1968
3. M. Davidescu, Monumente medievale din Turnu Severin, București, 1969
4. Grigore Ionescu, Istoria arhitecturii în România, vol. I, București, 1963
5. Documente de arhitectură din România, 12, București, 1966
6. Acad. George Oprăscu și colectiv — Istoria artelor plastice în România, vol. I, București, 1966
7. Constantin C. Giurescu și colectiv — Istoria României în date, București, 1971
8. George Oprăscu, Bisericile cetăți ale sașilor din Ardeal, București, 1956
9. Virgil Văcășanu, Istoria artei feudale în Țările Române, vol. I, București, 1959.

Cronica subiectivă

Moda, MODA?

M-am întrebat de multe ori dacă e mai normal ca omul să umble îmbrăcat sau gol. Nu vă încruntați, pentru fiecare tînr problemele deja cunoscute sînt noi, și fiecare generație se îndoiește mai întîi de unele conveniențe pentru a le accepta sau contesta.

La ora friguroasă la care scriu răspunsul e clar, vara poate ar fi altul. Hainele îndeplinesc rolul de protecție, ca și ambalajul pentru produsele alimentare, mai avînd, ca și el, un rol estetic, semantic etc.

E totuși interesant cum s-a transformat rolul de protecție, amplificînd sau diminuînd, uneori, importanța omului gol dinăuntru. Mai mult, același corp arată altfel în haine diferite, potrivit modei. S-au purtat cînd umeri lați și talie strîmtă, cînd umeri înguști; totul se poate modifica, aplicînd corecțiile optice învățate în timp. Dacă din antichitate se aplicau aceste « corecții » (chiar și în arhitectură), de ce să ne mirăm că unii au ajuns maeștri în arta de a arăta altfel decît sînt.

Dar, să revenim. Ceea ce urmează este o pledoarie pentru înțelegerea corectă a modei.

Ca să iubești din nou un lucru, trebuie să-l uiți cîtva timp. Iată unul din secretele modei, iar timpul variază de la secole la decade.

Moda în vestimentație și decorație corespunde unei nevoi psihologice de variație existentă în orice om, nu înseamnă nereseriozitate și cuprinde mase prea largi de oameni pentru a nu se ține cont de ea. Chiar dacă e exploatarea și condusă în unele locuri de însăși fabricanții de textile, mobile și accesorii, chiar dacă exagerările ei ne fac să zîmbim sau să întoarcem capul.

Nu trebuie să confundăm moda cu înțelegerea ei la diferite nivele, să atribuim modei lipsa de educație, să confundăm cauza cu efectul.

Cînd în autobuz, în locuri publice un tînr obraznic se întîmplă să aibă părul mai lung și pantalonii prea largi, sîntem înclinați să credem, nu știu de ce, că numai acestea sînt de vină, uitînd de familia în care trăiește, de colectivul în care lucrează. E firesc ca acest tînr să se îmbrace potrivit timpului său, așa cum a văzut la televizor, dar, în același timp e absolut necesar ca televiziunea să propage mult mai multe emisiuni educative.

Un om care are acum 60 de ani mi-a spus că în tinerețea sa, dacă pantalonii nu depășeau în lărgime virful pantofului nu erau serioși.

O generație nu poate avea memoria mai lungă decît propria ei durată, dar trebuie să intervină cultura și înțelegerea pentru a nu ne revolta ceea ce era normal pentru generația dinaintea noastră.

Moda este și un fenomen de promovare a noului, vedem asta foarte bine și în arhitectură. Casele lui Wright au fost « la modă » în '930, elementele esențiale ale arhitecturii sale răspîndindu-se apoi în cercuri largi.

A existat o modă a apendicitei, cînd s-a descoperit, a colitei, a psihanalizei (care a ajutat la răspîndirea ei).

Nu confundăm stilul cu moda, aceasta fiind un subfenomen al stilului, dar putem spune că stilul este o modă care a prins, s-a lărgit și s-a încheiat. Dar un stil, prin unele din aspectele sale, mai poate reveni la modă, și astfel „istoria” se repetă.

Fără încheiere de data aceasta.

Arh. ALBA DELIA POPA

actualitati

„HANUL CU NOROC“ DIN ALEXANDRIA

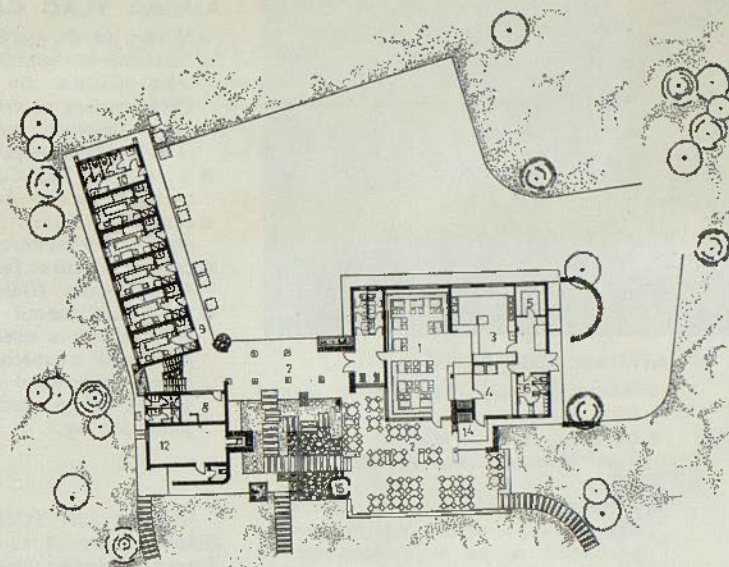
Autor: arh. **ADDA GHEORGHIEVICI**

Colaboratori:

Arhitectură: tehn. arh. **LUCIAN GHEORGHIU**, arh. **MONICA ALAMARIU**; Rezistență: ing. **GHEORGHE ZAGAICAN**, ing. **SIMION MORARU**; Instalații termice: ing. **ALEXANDRU MĂRGĂRITSCU**; Instalații apă-canal: ing. **HRISTOFOR ZIDROS**; Instalații electrice: ing. **NICOLAE CARȘOTE**; Drumuri-sistemătizare verticală: ing. **GHEORGHE DĂNILĂ**

Amplasată la ieșirea din orașul Alexandria, pe DN 6 — București, Craiova, Timișoara — această dotare turistică este destinată a servi în primul rând traficul auto care se desfășoară din ce în ce mai intens în această zonă săracă în dotări de cazare și alimentație publică corespunzătoare.

PLAN LA NIVELUL
TERENULUI: 1. Restau-
rant cu 50 de
locuri — 2. Terasă
acoperită și desco-
perită 80 de locuri —
3. Bucătărie — 4. Bar
— bufet — 5. Căma-
ră — 6. Grup sanitar
personal — 7. Portic
acoperit — 8. Recep-
ție — 9. Cazare 20 de
locuri — 10. Grup sa-
nitar cazare — 11.
Grup sanitar restau-
rant — 12. Centrală
termică — 13. Grup
sanitar camping —
14. Grătar exterior —
15. Cuptor piine

Mica poiană înconjurată de păduricea de stejari și plop în care este amplasat hanul, asigură un microclimat favorabil odihnei și destinderii la sfârșit de săptămână pentru locuitorii orașului Alexandria, localitate cu climă specifică de bărgan.

Ansamblul cuprinde un restaurant cu 48 de locuri în sală, 84 de locuri pe terase acoperite și 44 de locuri pe terase descoperite. O galerie deschisă, acoperită cu olane, face legătura între restaurant și corpul de cazare parter și etaj, cu o capacitate de 20 de locuri în 10 camere de confort III.

Hanul funcționează tot timpul anului. Adiacent poienii din fața hanului, pe liziera pădurii, au fost amplasate căsuțe de vacanță cu o capacitate de 24 de locuri, cu grup sanitar propriu, amplasat la parterul corpului de cazare.

Corpul de cazare cuprinde recepția centrală, spălătoria hanului și locuința administratorului.

Camerele de cazare, orientate spre zona liniștită a păduricii, se compun fiecare din tampon cu dulap înzidit, grup sanitar redus (lavoar + duș) și cameră de 11,20 m² cu două paturi. Pe fiecare nivel, la capătul galeriilor de acces în camere, se găsesc grupuri sanitare comune, diferențiate pe sexe, corespunzătoare gradului III de confort.

În proiectarea mobilierului restaurantului s-a urmărit o linie simplă, apropiată de mobilierul țărănesc din zonă, din lemn de rășinoase ars cu lampă; s-au prevăzut corpuri de iluminat care amintesc de felinarele și lămpile tradiționale.

Pantele de olane ale învelitorilor restaurantului și cazării, stâlpii de lemn ai teraselor acoperite, spoilele albe de var ale fațadelor, combinate cu tencuielile rustice în culorile nisipului — finisaje simple dar bine executate — asigură obiectivului o atmosferă specifică, armonizată cu cadrul și zona de amplasare, fără a recurge la stridențele unui « rustic » exagerat.

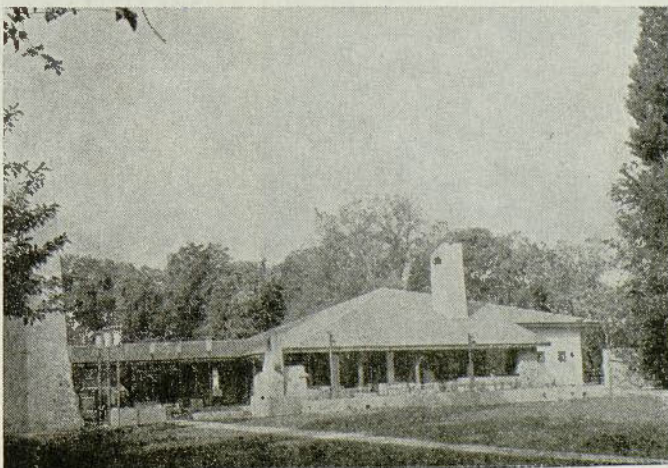
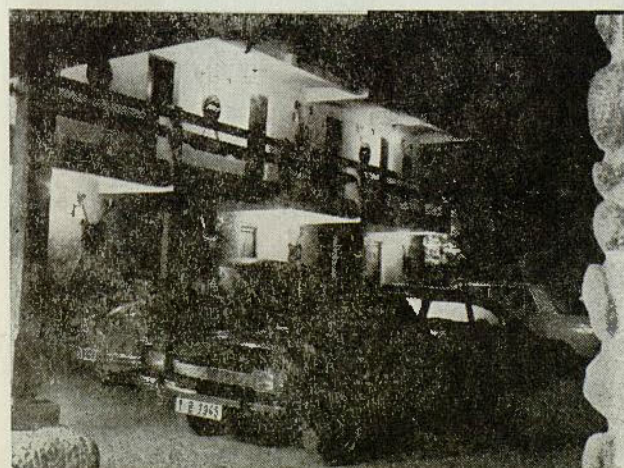
S-a urmărit implantarea cât mai organică a ansamblului în cadrul natural cu vegetație bogată, o orientare optimă, prevăzându-se trasee acoperite și descoperite, elemente de înviorare a cadrului (cuptor pentru piine, grătar deschis spre terasă acoperită, jardiniere și ziduri din bolovani de riu spălați). Au fost amenajate, de asemenea, terenuri pentru campare cu corturi personale, teren de joacă pentru copii, parcaje, parc decorativ la accesul spre han.

Capacitate de cazare:

număr de camere — 10

număr de locuri — 20

Arh. **ADDA GHEORGHIEVICI**

Arhitect ION POPA

- Născut la 14 mai 1944, Crețești, județul Ilfov.
- Diplomă al Institutului de arhitectură «Ion Mincu» din București, în anul 1972.
- Arhitect în cadrul Centrului de consulting în design, ambalaje și promovarea produselor de pe lângă Academia de studii economice.
- Mentor și model: arh. Ascania Damian, profesorul meu și Victor Papanek.
- Arhitectul a fost întotdeauna coordonatorul echipei multidisciplinare creatoare de mediu artificial. Stadiul tehnologic în care se află societatea umană, necesarul crescând al mediului artificial, repun serios în discuție locul și rolul arhitectului.

Ca membru al Studioului de design DA (design-arhitectură) militez pentru deschiderea câmpului nostru de acțiune către toate domeniile conturate sau cristalizate în ultimii ani: marketing psihosociologie, ergonomie, cibernetică etc.

Arhitect VLAD CALBOREANU

- Născut la 3 martie 1946, București.
- Diplomă al Institutului de arhitectură «Ion Mincu» din București în anul 1971, student al profesorilor acad. arh. Octav Doicescu, arh. Anton Dimboianu și arh. Virgil Nițulescu.
- Arhitect la I.S.P.C.A.I.A. (Institutul de proiectări pentru industria alimentară).
- Lucrări personale: Centrul pentru condiționare, depozitare, îmbuteliere-Brăila.
- Lucrări colective: fabrici de ulei (Vaslui, Carei), tutun (Dăbuleni) etc.
- Mă impresionează exemplele complete de rezolvare a unei necesități care nu neglijează «aspectele minore» ca în cazul programului de design al firmei Olivetti și arhitectura concepută de James Stirling.

Arhitecții ION POPA și VLAD CALBOREANU, împreună cu alți patru arhitecți (Francisc Echeriu, Romeo Simirac, Marica Solomon și Alina Delia Popa) sînt membri ai studioului de design «DA», avînd, în afara programului, următoarele activități:

- organizarea (secretariatul) primului Seminar național de design în 1974;
- organizarea de expoziții de design la ASE;
- cursuri de design la ASE;
- cerc de design la aceeași facultate, întâlniri pe aceeași temă cu studenți de la alte facultăți.

DEBUT

GALERIA „CĂMINUL ARTEI”

Galeria «CĂMINUL ARTEI» este o amenajare a fostului atelier SZATMARY, în vederea continuării tradiției artistice a locului, prin realizarea unor spații de expoziție și magazin pentru vânzarea obiectelor de artă.

Spațiul ce urmează să adăpostească galeria a fost ales de beneficiar — U.A.P. — pentru poziția sa centrală într-o zonă unde mai există alte trei galerii similare, cu un flux permanent de vizitatori-cumpărători, precum și pentru prezența unui mare număr de hoteluri, datorită cărora afinența cumpărătorilor, în sezonul de vară, poate crește apreciabil.

Galeria magazin este un program mult mai complex decît cele existente pînă acum, cuprinzînd spații destinate expozițiilor periodice, spații comerciale pentru diferite obiecte de artă (de la bijuterii, ceramică, sticlărie pînă la mobilier, tapiserie de mari dimensiuni, design etc.), spații de odihnă — bar, spații destinate unor expoziții permanente «de cotă» pentru pictură, sculptură, anexe.

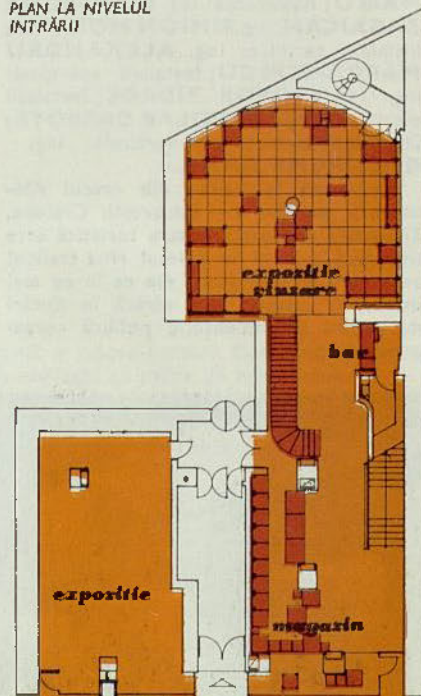
Proiectarea și execuția au întîmpinat dificultățile specifice amenajărilor, rezolvările adoptate fiind impuse de multe ori de datul constructiv.

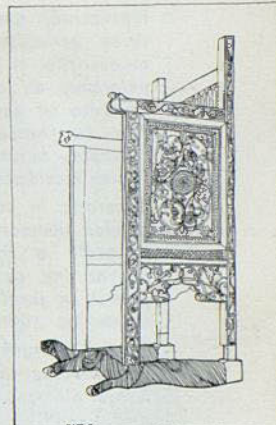
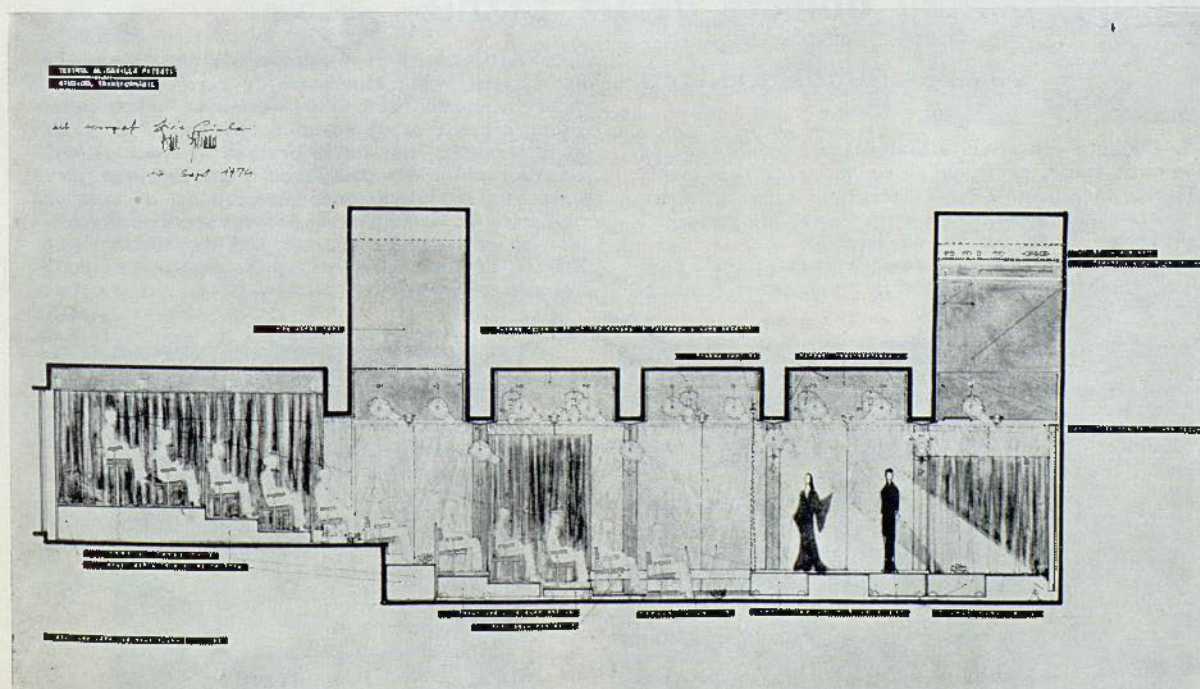
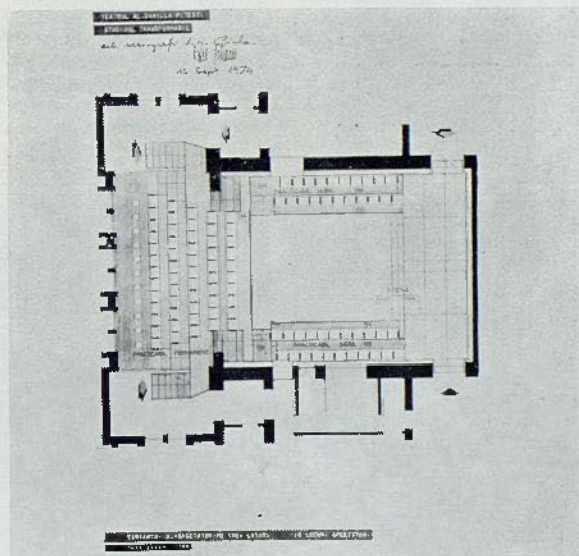
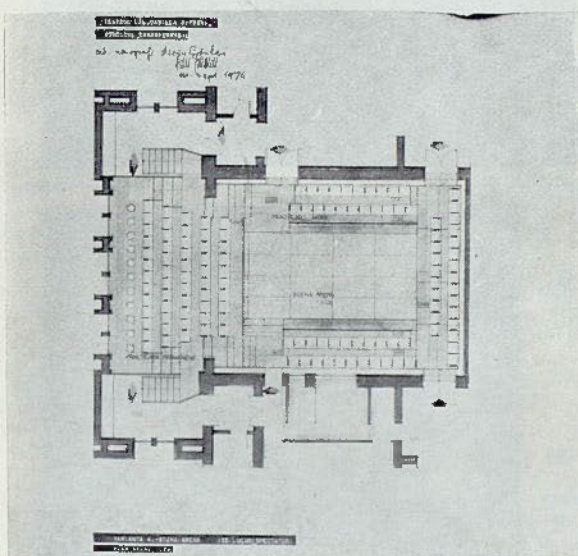
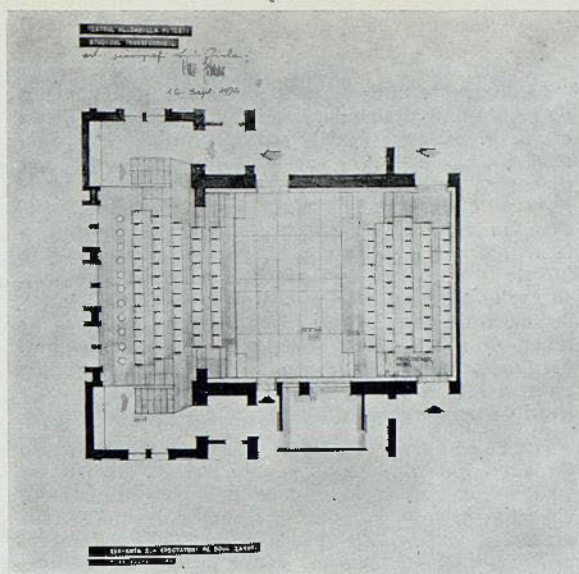
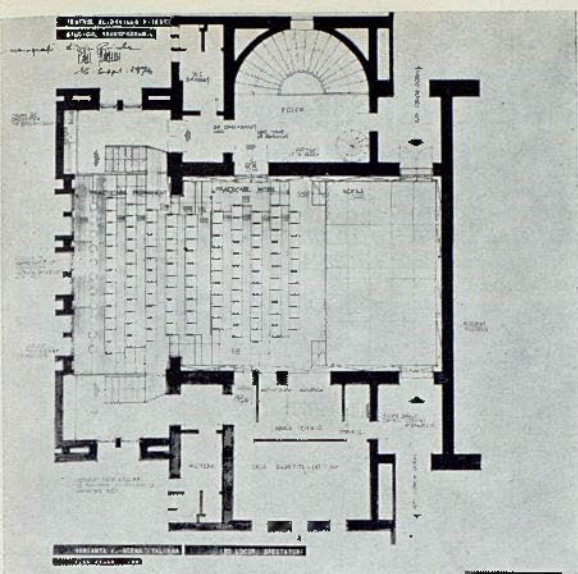
S-a căutat asigurarea unei funcționalități și dotări tehnice optime, precum și conferirea de personalitate și individualitate în contextul celorlalte galerii, insistîndu-se, totodată, în mod special, asupra confortului pentru public și personal (printre altele menționăm centrala de ventilație proprie) și asupra participării corespunzătoare la viața străzii. De asemenea, s-a căutat o rezolvare corespunzătoare a mobilierului, atît pentru etalare, cît și pentru vânzare, odihnă, depozitare.

Realizarea dotărilor a permis unele premiere: oglindă de inox continuă, de 16 m lungime și 1 m lățime, pentru fațadă, corpuri de iluminat din țeavă de aluminiu.

Arh. ION POPA, arh. VLAD CALBOREANU

PLAN LA NIVELUL INTRĂRII

DICȚIONAR

BRÎNCOVENESC (artă decorativă)*

Logofătul Constantin Brîncoveanu a venit la domnie la 28 octombrie 1688 și a fost ultimul domn pămîntean al Țării Românești înainte de epoca fanariotă. Domnia lui a fost o oază de relativă liniște în acele vremuri zbuciumate și nesigure, în care pe teritoriul țării se confruntau interesele marilor imperii învecinate. Liniște greu cîștigată printr-o abilită activitate diplomatică.

Pacea și stabilitatea au permis Țării Românești să treacă printr-o adevărată eferescență culturală. Semnele ei de început apar încă de pe vremea lui Matei Basarab și apoi, în perioada dominată de figura domnului cărturar Șerban Cantacuzino. Gîndirea și arta încep să se deschidă spre largi orizonturi europene, căutînd să-și descopere în același timp adîncile rădăcini istorice. În timpul lui Brîncoveanu, se poate afirma că arta a atins acele culmi ce duc la închegarea unui stil. Prin continuarea formelor tradiționale și asimilarea cu discernămint a influențelor îndepărtatului Orient și ale Italiei Renașterii tîrzii, la naștere o originală sinteză pe care o numim artă brîncovenească.

Constantin Brîncoveanu și demnitarii săi au patronat, investind mult, construcții de palate, mănăstiri și biserici.

Din nefericire, după tragicul eveniment al morții sale, palatele lui Brîncoveanu și cele ale boierilor săi au fost jefuite, iar bogățiile risipite. Mărturie a ceea ce a fost arta brîncovenească au rămas doar lăcașuri religioase (citez cîteva: mănăstirile Hurez, Antim, Sîmbăta de Sus, biserica mănăstirii Govora, biserica din Doicești, Sinaia, biserica Caltea, Fundenii Doamnei) și cele cîteva palate (Mogoșoaia, Potlogi, Doicești) care au reușit să reziste timpurilor tulburi ce au urmat. Artă brîncovenească s-a manifestat sub diversele forme ale arhitecturii, sculpturii, picturii, broderiilor și argintărilor: o uimitoare fertilitate a unei societăți dornice de afirmare.

Toate aceste forme ale artei brîncovenești au comune principiile unei structuri clare și riguroase și un reperoriu ornamental inspirat din natură: forme vegetale, vrejurii, frunze, flori, legate în compoziții bazate pe repetiție, formînd cîmpuri de o bogăție exuberantă. Dincolo de această bogăție, se poate citi gustul sigur al echilibrului și armoniei.

— Sculptura în piatră a beneficiat de patronajul spiritual al stolnicului Mihail Cantacuzino, care întorcîndu-se de la studiile făcute în Italia a adus cu sine motivele florale și reprezentările antropomorfe ale Renașterii tîrzii. Înfruntînd îngrădirile religiei ortodoxe care interzicea chipul cioplit în piatră, aceste

* Am consultat « Artă brîncovenească » de Vasile Drăguș, Nicolae Săndulescu, Ed. Minerva 1971

reprezentări antropomorfe apar tot mai des în decorarea portalurilor bisericilor. Foișoarele palatelor, mândăstirilor și bisericilor ca și sălile de recepție ale palatelor, au coloane simple sau torse, câteodată decorate cu ghirlande vegetale, capitellurile compozite, cu frunze de acant susțin grațioase arcade trilobate, balustradele sînt ajurate cu vrejuri și frunze încolăcite.

- Decoratia în stuc este des folosită în interioarele caselor domnești și o singură dată la decorarea integrală a fațadei bisericii Fundenii Doamnei. Desene fine, cu motive orientale, persane, înfășoară pereții în jurul ferestrelor sau formează ancadrame pe suprafața zidurilor.
- Pictura murală a format adevărate școli în jurul unor personalități al căror nume a ajuns pînă la noi, ieșind din anonimatul obișnuit al artiștilor Evului mediu — Pirvu Pirvescu zis «Mutu» și pictorul de origine greacă Constantinos, adus în țară de Cantacuzini, fondator al școlii de pictură de la Hurez, au înnoit pictura murală a bisericilor și palatelor, au creat portrete realiste eliberate de canoanele hieratizante ale artei bizantine, au introdus detalii pline de viață în scenele religioase, au adoptat sistemul decorării bolților și pereților cu cimpuri ornamentate cu motive florale.
- Sculptura în lemn formează un capitol aparte în arta brîncovenească. Din păcate s-au păstrat puține mobile. Mărturie în acest sens rămîn jîlturile domnești din biserici, cu monumentale forme gotice, acoperite de o broderie fină de motive sculptate, uși de biserici și tîmple monumentale, adevărate bijuterii lucrate în lemn stucat și poleit cu aur. Aceleași motive grațioase, desăvîrșit executate înfășoară suprafețele.
- Formele cele mai exuberant baroce le-au îmbrăcat obiectele de argintărie și broderiile. Meșteri transilvăneni — Johannes Henning, Georg May II, Sebastian Hann — au creat în tehnica metalului ciocănit și cizelat, evanghelii ferecate în aur, argint și pietre scumpe, cădelnițe și alte obiecte de cult. Meșteri ca Gherasim Galatianul și Despinetas din Constantinopol au lucrat somptuoase broderii liturgice, încercate de ornamente și materiale scumpe, reprezentînd deseori tablouri votive.

Vasile Drăguț și Nicolae Săndulescu, în cartea lor «Arta brîncovenească», afirmă că arta brîncovenească a creat pentru prima dată la noi un stil artistic național. Timp de mai bine de 100 de ani motivele ei s-au răspîndit, duse de meșteri pribegi dincolo de hotarele Țării Românești, în Moldova și Transilvania, fiind reluate și reinterpretate în cele mai diverse medii de la țiguri și sate.

A.D.I.

Asociația pentru Design Industrial a luat ființă în anul 1956, din inițiativa unui grup de designeri, arhitecți și industriași milanezi. În 1957, aderă la I.C.S.I.D. (International Council of Societies of Industrial Design).

Este unul din organisme culturale italiene care a reușit să unească toate forțele interesate în domeniul designului industrial. Scopurile și le-a precizat, de la înființare, în Regulamentul Asociației.

«Unirea tuturor profesioniștilor, artiștilor, tehnicienilor, industriașilor sau a oricăror altor persoane sau firme, ce activează în sectorul designului industrial».
«Promovarea unor noi relații de colaborare între membrii asociației, cît și cu partenerii străini»
«Recunoașterea drepturilor juridice ale designului, ca meserie și organizarea de școli corespunzătoare formării noii generații de designeri».

A.D.I. are o vastă activitate internațională și internă, sprijinind în același timp activitatea practică a profesioniștilor afiliați.

A.V.

Revin asupra unor relații și mai ales a unor niveluri de realizare a designului industrial, deoarece am încercat să privesc cu alți ochi Expoziția Realizărilor Economiei Naționale — 1974, decît al unui entuziast care descoperă obiecte noi și necesare. Designul se manifestă pe diverse planuri funcționale, industriale, estetice sau de promovare și, privite astfel, constă și în lacune. Cercetarea organizării interne a structurii în funcție de un cost minim și centrată pe relația om-obiect se prelungește pe plan psihologic și fiziologic. Astfel, noțiunea frumuseții utile se adresează unui produs funcțional și util, dar în același timp agreabil și frumos. Noțiunea clasică de frumos este de aceea mai greu de atins, avînd în vedere acordul dintre formă și funcțiune pe care trebuie s-o realizeze designerul.

Iată de ce doresc să propun Catedrelor de design ale Institutelor de arhitectură și arte plastice să participe cu idei pentru realizarea unor tipuri de motociclete electrice, produs prezentat în cadrul expoziției și care rezolvă din punct de vedere tehnic un deziderat la ordinea zilei — înlocuirea carburanților cu energia electrică — dar care nu are însă o realizare funcțională și estetică. Lansarea unei teme de proiectare cu un astfel de subiect ar determina studenții la cunoașterea tehnologiilor de care dispune industria, unele idei putînd fi preluate de beneficiari și coordonate pînă la realizare de către autori. Consider că este o bună ocazie de integrare a învățămîntului în cercetare și proiectare.

G.C.

design pentru obiecte de uz caznic

Design: arh. MUGUR CERNESCU

1. Obiecte din sticlă alb-albăstrie: serviciu de apă — cană, pahar, pahar cu picior, pahar cu cupă dublă (acesta fiind folosit după necesități: cupa cea mare pentru vin, iar cea mică pentru lichior sau șampanie, prin schimbarea poziției de așezare)

2. Din sticlă aurie au fost executate: sticlă pentru lichior în două variante și un tip de pahar ce poate îndeplini și funcția de vază

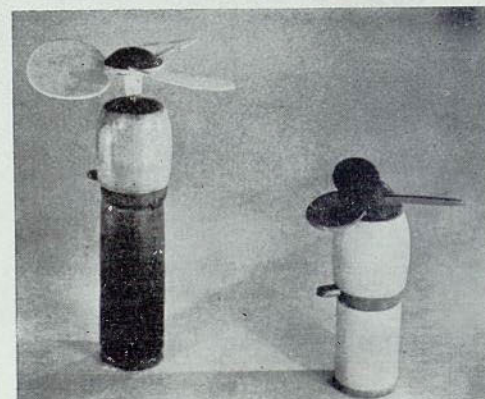

industrial design — propunere

ACTIONARE: electrică

AUTONOMIE: 40 km

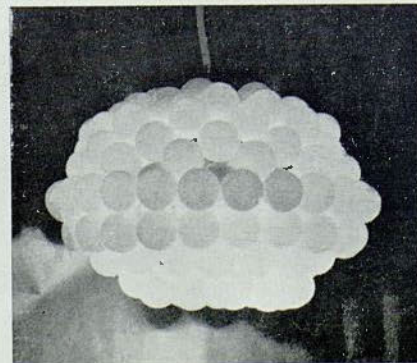
EXECUTANT: INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘI PROIECTĂRI ELECTROTEHNICE

3. Ventilatoare de buzunar din piese detașabile din material plastic alimentate de baterii, ceea ce le asigură o anumită autonomie. Avînd un volum redus și fiind capabile să primească baterii de 1,5 sau 3 V (după necesități) sînt foarte practice în lunile de vară

4. Lampadar din plastic cu filtru colorant, conceput prin asamblarea unor simple mingi de tenis de masă, care fac foarte ușor de realizat acest gen de lampadar sau orice altă formă de corp de iluminat. Prin colorare se pot obține corpuri de iluminat de mare diversitate.

C.F.

Saloanele de mobilier ale Expoziției Realizărilor Economiei Naționale 1974 au prezentat, pe suprafețe întinse, produse ale fabricilor de mobilă aparținând atât marii industriei cât și industriei locale, într-o impresionantă desfășurare de forțe dovedind puternicul potențial economic din acest domeniu.

Mobilierul expus era executat impecabil din materiale de foarte bună calitate (atât furnirurile, stofele de mobilă cât și vopselele), așa cum se cuvine unei expoziții reprezentative pentru economia noastră. Prezentate frumos și cu bun gust, grupurile de mobilier aveau în față cite o plăcuță pe care se putea citi marca fabricii care le-a produs. Din păcate nu și numele celor care le-au conceput.

Marea majoritate a mobilierului prezentat era destinat locuințelor, problemă prioritară și de foarte mare actualitate. Camere de zi, bucătării și dormitoare pentru copii, tineri și adulți au fost propuse a fi mobilate cu mobilier stil sau modern. Din păcate însă, majoritatea mobilelor prezentate n-au ținut seama de mărimea apartamentelor care se construiesc astăzi și cărora, de altfel, le erau destinate.

Mă refer la marelui număr de propuneri de mobilier «stil», dominant în producția de serie a multor fabrici, în dauna mobilierului modern, a celui mobilier modern care să poată rezolva problema mobilării suprafețelor noilor apartamente.

Această situație ar avea și explicații, care însă nu o pot justifica.

Pe de o parte, se pare că există fabrici care de 20 de ani și mai bine (și încă cât timp de-acum încolo?) produc același tip de mobilier, în baza unei inerții avantaajoase, bazate pe faptul că, pe de altă parte, acest gen de mobilă are căutare în rândurile consumatorilor. Poate pentru că există încă și astăzi prejudecata după care noțiunea de bunăstare este legată de un mobilier «stil» și de o cameră încărcată cu mobilă masivă. Este adevărat că și puținul mobilier modern din magazine nu face decât să deservească cauza, prin forme câteodată neinspirate și de execuție neîngrijită. Alte surse de educație în acest domeniu sînt, practic, inexistente, astfel că marea masă a cumpărătorilor nu poate avea o idee exactă despre ceea ce este un mobilier modern și care sînt avantajele sale, deci nu poate cere un lucru despre care știe prea puțin sau nimic. Și iată cum cercul se închide.

Nu contest dreptul la existență al mobilei stil, ci faptul că domină producția de serie a unor fabrici, în dauna celei moderne. Iar această situație favorizează apariția nenumăratelor pastişe lipsite de gust, ceea ce la origine a fost gândit a fi unicat, lucrat în mod artizanal, bucată cu bucată, nu poate să se transforme într-un produs de serie, pentru că transformarea trece prin nenumărate concesii făcute procesului de producție și mașinilor prelucrătoare. Se obțin detalii și forme simplificate grosolan, iar aceste concesii duc de multe ori la falsuri. S-a ajuns chiar pînă acolo încît sculptura

în lemn de pe piesele de mobilier a fost înlocuită cu ornamente din material plastic turnat și vopsit la culoarea lemnului, procedeu care în viitor va fi extins, avîndu-se în vedere economia de manoperă și material lemnos. Oare n-ar fi fost mai bine ca plasticul să fie folosit la mobilier din plastic, lemnul sculptat pentru mobilă stil, iar industriile să producă în serie mare ceea ce cu adevărat se pretează a fi industrializat?

Dar chiar discutînd despre un mobilier stil autentic, frumos proporționat și bine executat, pe care unele fabrici reușesc să-l producă, acesta nu are posibilitatea de a rezolva mobilarea unui apartament nou, fiind creat de o altă epocă și pentru necesitățile altor spații. Funcțional, nu mai poate face față sarcinilor multiple pe care trebuie să le îndeplinească fiecare din camerele noilor apartamente. Camera de zi, cu cei 16—18 m² ai ei, trebuie să joace rolul de altă dată al sufrageriei, salonului și uneori al biroului de lucru. Niciodată nu vom reuși s-o mobilăm cu mobilierul stil corespunzător tuturor acestor funcțiuni. Nici estetic mobilierul stil nu mai corespunde ambianței unei locuințe moderne. Nu ajunge să așezăm pe clasicul linoleum verde al apartamentelor noastre o mobilă stil, îi vor lipsi spațiul și atmosfera în care a fost gîndită să trăiască (stucaturile sau tapetul de mătase de pe pereți, perdelele și draperiile grele, candelabrele).

Am văzut la EREN și mobilier modern. Modernul anilor 50—60 (fotolii lălea, cu un picior, canapele și biblioteci masive), care nici ele nu erau gîndite pentru a economisi spații mici.

Am văzut și mobilier modern care rezolvă ingenios și inteligent problema acestor spații mici: fotolii formate din perne (care se puteau transforma și în canapea sau tabureți), biblioteci și dulapuri modulate multifuncțional (unele dintre ele aveau înglobate o masă rabatabilă în jurul căreia se putea sta pe scaune pliante), dormitoare pentru copii cu paturi suprapuse vopsite în culori vii, frumoase, dormitoare pentru adulți cu elemente de depozitare bine rezolvate și paturi cu forme simple.

Ar fi bine ca acest gen de mobilier să treacă, în sfîrșit, de faza de prototip pe care o lăudăm de atîția ani în expoziții, la cea de produs de serie. Ar fi bine să vedem mai multe încercări de acest fel cu materiale și sisteme noi (teavă lăcuită cu pînză de cort, material plastic turnat, mobilier moale fără schelet, mobilier asamblabil acasă din elemente mici și cu mijloace dintre cele mai simple).

Astăzi, arhitectura pe care o construim are forme simple, raționale, eliberate de decorații inutile. Atunci de ce acest decalaj între arhitectură și mobilier?

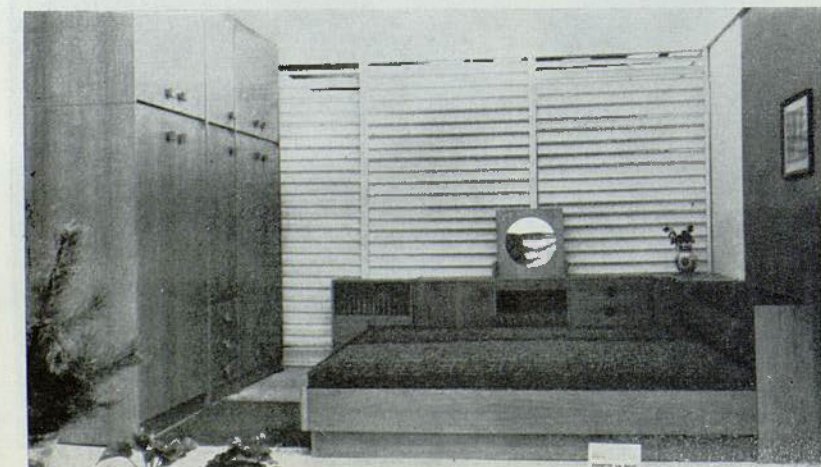
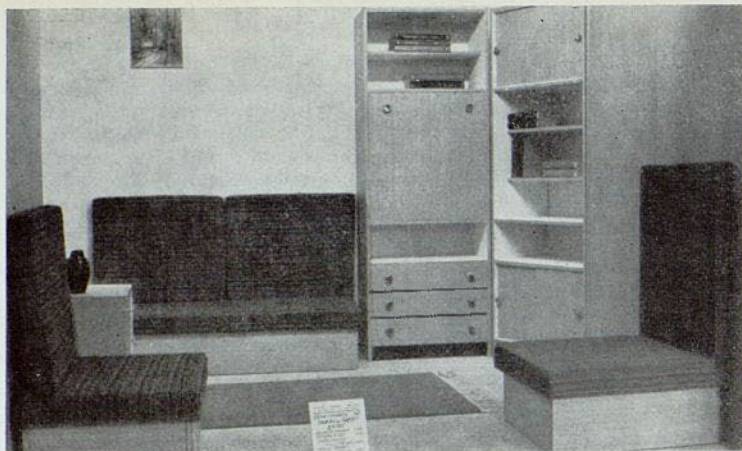
Arh. ANA VASILACHE

SĂ DISCUTĂM DESPRE...

EREN '74 SAU ÎNCĂ O DATĂ DESPRE MOBILIERUL STIL

1. Sufragerie realizată de CPL Arad, numită «Regence A»
2. Sufragerie Renaștere spaniolă realizată tot de CPL Arad, execuție impecabilă. Apreciată la târgul de mobilă din Köln-'74
3. Sufragerie stil rustic realizată de IPL Tg. Mureș

MOBILIER POPULAR

Masa cu ladă

Este lucrată în același sistem constructiv, cu motive decorative și compoziții asemănătoare lăzilor de zestre, de meșterii țărani care executau pe lângă lăzi și acest tip de mobilier.

Aceasta explică răspândirea ei în Moldova de nord, Maramureș, Beluș, Crișana și zona Branului, în locuri în care există sau au existat centre de astfel de mobilier.

Este folosită pentru păstrarea alimentelor și hainelor. În unele sate din Moldova de nord joacă un rol la fel de important în ceremonialul nunții ca și lada de zestre.

Locul ei, este în «casa mare» (cameră reprezentativă păstrată pentru oaspeți sau sărbătoare) în colțul opus vetrei. Loc de cinste cu semnificație socială deosebită. În jurul ei și a lămpii fumegînde, în seri de sărbătoare sau în ocazii deosebite, se așezau stăpînii casei și cinstiții lor oaspeți.

Ca tip de mobilier, pare a avea o vechime mare. Exemplarele păstrate în muzee o dovedesc prin grosimea scîndurilor de lemn ce-i formează blatul cît și prin păstrarea sistemului dulgheresc de îmbinare a picioarelor cu lateralele, în pană și uluc. De multe ori picioarele sînt rotunjite spre interior, imitînd arcadele pridvoarelor, dînd o anumită grație și ușurință masivității scheletului.

Sînt «scrise» cu horjul, gravate cu un virf metalic încins la foc sau crestate cu dalta. Tehnica creșterii considerată a fi cea mai veche, este păstrată la împodobirea meselor cu ladă mai mult decît la alte tipuri de mobilier.

Cele gravate sînt de multe ori vopsite în 2—3 tonuri de maro cu ajutorul cenușii și a diversilor coloranți vegetali.

Sînt decorate cu motive, care călătorind prin spații geografice și timp, s-au simplificat sau dimpotrivă, au devenit mai complexe.

La origine pline de înțeles, legate între ele într-o anumită ordine corespunzătoare unor simboluri și ritualuri, cu timpul motivele și-au pierdut înțelesul, complicîndu-și forma, prin suprapunere și combinare, transformîndu-se în cele din urmă în simple motive decorative, golite de semnificație. Forma a supraviețuit conținutului său.

Apare motivul soarelui cu diverse variante de rozetă, vîrtej, romb sau roată, apar motive antropomorfe foarte stilizate și geometrizate, apare motivul crucii sau alte motive realizate cu ajutorul liniei drepte.

Par lucrate cu spontaneitate și siguranță. Sub această suprafață se ascund însă, nenumărate experiențe purtate de mintea, ochii și minile țăranilor timp de secole și transformate la capătul acestui drum lung și greu în ceea ce numim aptitudini moștenite, fantezie și putere de creație, simț al proporției și al culorii, siguranță a mîinii.

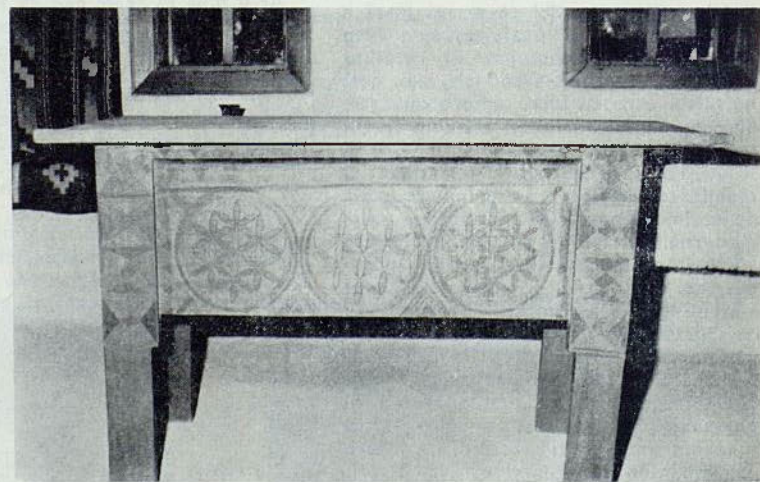
Lemnul meselor este lucrat cu dragoste în lumini și umbre, în tonuri moi și suprafețe calde, sprijinite pe un schelet robust și sănătos. Vremea și folosința îndelungată l-au patinat și l-au încărcat de viață.

Puteți și dumneavoastră să le admirați și să vă bucurați de farmecul lor la Muzeul de artă populară și Muzeul satului din București, și dacă vă este în drum la muzeele din Rădăuți, Suceava, Cîmpulung Moldovenesc, Cluj-Napoca, Negrești-Oaș sau Golești.

A.V.

Arta împodobirii mobilelor a folosit motive și compoziții înnrute cu cele ale artei decorării pridvoarelor, stîlpilor, bisericilor realizate de multe ori cu aceleași instrumente.

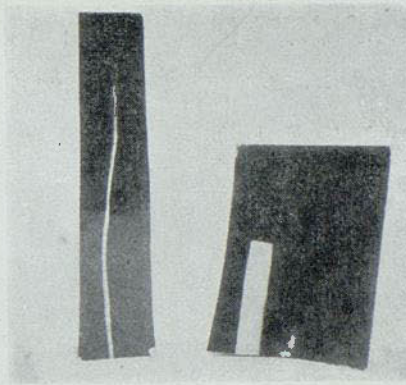
Stîlp de pridvor sau picior de masă, grindă sau față de ladă, toate alcătuiesc o familie, purtînd pecetea unei unități de concepție. Masă cu ladă, Moldova de nord — Muzeul satului, București

4. Cameră de zi pentru tineret — CPL Bistrița
5. Hol «Lucia» — fotolii masive, transformabile
6. Bibliotecă tip 1450 realizate de IPL Rădăuți — masă rabatabilă, scaune pliante
7. Dormitor, cu forme simple și cu elemente de depozitare bine rezolvate.

1. Serviciu pentru bere compus din 11 piese, faianță bej, interior albastru. Lucrare de diplomă, anul 1973, Bogdan Manea.
2. Forme decorative, porțelan albastru cu alb, realizate în practica de vară de Alvaro Botez.
3. Panou decorativ, inox și fier 50x50 cm. Lucrare de an, realizată de studenta Corina Ștefănescu.
4. «Muncitori» — farfurie din argilă în culori, ocru și roșu, autor Delia Ilieșiu.

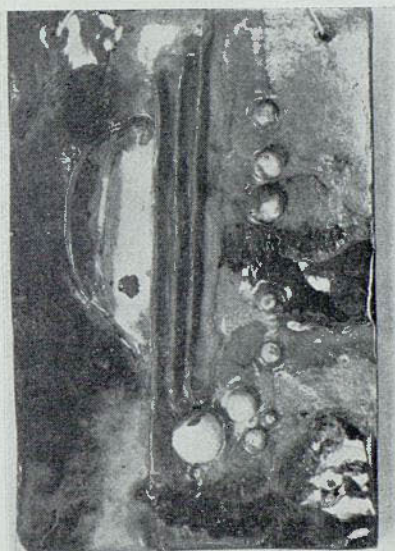
Atrăși de expoziția trimestrială a studenților, am vizitat sălile de expunere ale Institutului de arte plastice «Nicolae Grigorescu». Astfel, sala din str. Kălinderu a prezentat lucrări și fotografii după realizările studenților Institutului de forme industriale din Halle, în timp ce corespundenta română a acestei manifestări este văzută în orașele Berlin și Halle din R.D.G.

În sala din str. Transilvaniei studenții au expus lucrări de artă decorativă realizate în cursul trimestrului în atelierele proprii sau în timpul practicii de vară.

Lucrări de sticlă, ceramică, tapiserii, textile imprimate, confecții, bijuterii, au fost expuse pentru vânzare.

Deoarece majoritatea exponatelor s-au vândut chiar în prima zi a expoziției, nu le-am putut fotografia. Am recurs pentru aceasta la muzeul Institutului, unde se păstrează cele mai meritorii lucrări.

A.D.P.

ARTA DECORATIVĂ la Institutul de arte plastice

5. Placă decorativă, faianță 25x30 cm în culori bleu, gri, bej, realizată de Cristina Popescu.

6. Placă decorativă în culori vii, verde, galben, cu relief roșu și alb, pe fond negru, autor Cristina Popescu.

7. Formă decorativă — vas de argilă roșu, înalt de 30 cm, autor Delia Ilieșiu.

9. Vas de sticlă, culoarea mov, tuburile roșii, galbene, albastre; lucrare de diplomă, Mihaela Kvasnevschi.

8. « Telefon », sticlă sablată, alb, albastru, ocru, plastică mică, lucrare realizată în anul de specializare (după diplomă) de Ion Iancuș.

10. Compoziție, tablă nichelată cu arc. Lucrare realizată de Corina Ștefănescu, anul II specialitatea metal.

